

Geronomi (AMK) kompetenssit

Geronomi (AMK) kompetenssien ydinosaaminen on yhtenäinen kaikissa ammattikorkeakouluissa, mutta erityisosaamisen painotukset vaihtelevat ammattikorkeakouluittain.

Geronomi (AMK) -tutkinnon kompetenssit on päivitetty ammattikorkeakoulujen yhteistyönä vuonna 2024.

1. Gerontologinen osaaminen

- Osaa soveltaa gerontologista monitieteistä tietoa ja osaamista vanhustyössä.
- Ymmärtää vanhenemista yksilön ja hänen elämänsä sekä yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmasta.
- On sisäistänyt voimavaralähtöisen vanhuskäsityksen geronomian työn lähtökohdaksi.
- Osaa toimia vanhustyön eettisten periaatteiden mukaisesti ja edistää niiden toteutumista.
- Edistää oikeudenmukaisuutta, ikääntyneen ihmisen itsemääräämisoikeutta ja yksilöllisyyttä ihmisarvoisen vanhuuden turvaamiseksi.
- Osaa huomioida ikääntyneiden ihmisten moninaiset taustat ja elämäntilanteet kulttuurisensitiivisesti ja yksilöllisesti.
- Osaa tarkastella ikääntymiseen ja gerontologiseen viitekehykseen liittyviä ilmiöitä kriittisesti.

2. Arviointiosaaminen

- Tunnistaa ennakoivasti ikääntyneen ihmisen hyvinvointia ja toimintakykyä uhkaavia sosiaalisia, terveydellisiä ja yhteiskuntaan liittyviä rakenteellisia riskejä sekä niiden taustatekijöitä.
- Osaa arvioida monialaisesti ikäihmisen hyvinvointia, toimintakykyä ja toimijuutta sekä palvelutarvetta suhteessa yksilön voimavaroihin, yksilölliseen elämään ja omassa ympäristössä selviytymiseen.
- Osaa hyödyntää tarkoituksenmukaisia arvioinnin menetelmiä perustuen tutkittuun tietoon ikäihmisten hyvinvointia edistävien toimintojen vaikuttavuudesta.
- Osaa toteuttaa kokonaisvaltaista gerontologista arviointia yhteistyössä asiakkaana olevan ikäihmisen, hänen lähiverkostonsa ja monitoimijaisen tiimin kanssa.
- Osaa arvioida erilaisten apuvälineiden sekä teknologisten ratkaisujen tarvetta yhdessä muiden ammattilaisten kanssa.

3. Ohjausosaaminen

- Osaa ohjaustyössään toimia ennakoivan ja ennaltaehkäisevän työskentelytavan periaatteiden mukaisesti sekä edistää toiminnassaan ikääntyvän ihmisen toimintakykyä, terveyttä ja hyvinvointia.
- Osaa hyödyntää arvioinnista saatua tietoa yksilöllisessä ja tavoitteellisessa ohjauksessa.
- Tukee ohjauksellaan ikääntyneiden ihmisten toimijuutta ja osallisuutta.
- Kykenee dialogiseen ja reflektiiviseen vuorovaikutukseen ja kohtaamiseen erilaisten ihmisten kanssa.
- Hallitsee palveluohjauksellisen työtteen sekä hyödyntää erilaisia palveluohjauksen ja verkostotyön menetelmiä ohjatessaan yksilöitä ja ryhmiä.
- Osaa soveltaa ohjaustyössään tavoitteellisesti yhteisöllisiä, toiminnallisia, digitaalisia ja luovia menetelmiä.
- Osaa ohjata ikääntyneitä ihmisiä teknologisten ratkaisujen käytössä.
- Osaa ohjata ikäihmistä sekä hänen omaisiaan, perhettään ja läheisiään heidän yksilöllisissä tarpeissaan ja arjessa selviytymisessään.
- Osaa ohjauksessaan huomioida ikääntymiseen liittyvät erityispiirteet.

4. Ihmislähtöinen asiakastyöosaaminen

- Osaa soveltaa gerontologista tietoa osana monitoimijaista yhteistyötä hoiva-, kuntoutus- ja sosiaalialalla.
- Toteuttaa toiminnassaan ennaltaehkäisevää ja kuntoutumista edistävää työtä ja tukee iäkkään ihmisen aktiivista roolia arjen toiminnoissa.
- Huomioi turvallisen lääkehoidon toteutumisen moniammatillisesti toteutetuissa palveluissa.
- Osaa tunnistaa ikääntyneiden ihmisten moninaiset tarpeet ja osaa tukea kokonaisvaltaista hyvää elämää.
- Hallitsee muistityössä tarvittavat tiedot ja taidot.
- Ymmärtää kulttuurihyvinvoinnin merkityksen ja osaa hyödyntää monipuolisesti kulttuurin ja taiteen mahdollisuuksia ikäihmisten toimintakyvyn ja hyvinvoinnin tukemisessa.
- Tietää ikääntyneiden ihmisten yleisimpien sairauksien vaikutukset henkilön toimintakykyyn ja toimijuuteen.

5. Yhteiskunta- ja verkosto-osaaminen

- Tuntee kansalliset ja keskeiset kansainväliset ikäpoliittiset strategiat ja tavoitteet sekä kykenee kehittämään niiden pohjalta ikäihmisten palveluja ja niiden laatua.
- Tuntee ikäihmisten sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelut ja niihin liittyvän lainsäädännön, suositukset ja ohjelmat siten, että pystyy hyödyntämään ajantasaista tietoa asiakastyössä ja palvelujen kehittämisessä.
- Edistää toiminnallaan ikääntyneiden ihmisten äänen kuulumista ja ikäystävällistä asennetta yhteiskunnassa.
- Tuntee vanhustyön toimintaympäristöt ja palvelurakenteen sekä osaa soveltaa tietoa palvelujen järjestämisessä, tuottamisessa ja kehittämisessä.
- Hallitsee monitoimijaisen ja moniammatillisen verkostotyön periaatteet hyvää ikääntymistä edistäen erilaisissa toimintaympäristöissä.
- Osaa koordinoida moniammatillista ja monialaista yhteistyötä ikäihmisten tarpeita vastaavien palvelujen suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioimisessa ja kehittämisessä.
- Tuntee ja osaa soveltaa kestävän kehityksen periaatteita työssään.

6. Gerontologinen johtamis- ja kehittämisosaaminen

- Osaa kehittää ja johtaa vanhustyötä eettisesti ja asiakaslähtöisesti.
- Osaa soveltaa työyhteisön kehittämisen ja johtamisen keskeisiä strategioita ja teorioita vanhustyön kehittämisessä, koordinoinnissa ja johtamisessa.
- Osaa arvioida vanhuspalveluiden laatua ja käyttää keskeisiä laatu- ja palvelun välineitä.
- Kykenee toimimaan esihenkilötehtävissä dialogisesti sekä hallitsee työssä tarvittavia neuvottelu-, tiedotus- ja ohjaustaitoja.
- Osaa ottaa vastuuta omasta ammatillisesta kehityksestä ja johtaa itseään erilaisissa tilanteissa.
- Osaa huomioida yrittäjämäisen toimintatavan omassa toiminnassaan.
- Osaa ylläpitää ja tukea työkykyä ja -hyvinvointia työyhteisössä.
- Osaa soveltaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan menetelmiä vanhuspalvelujen ja työyhteisöjen kehittämisessä.
- Osaa hyödyntää gerontologista tutkimusta ja tietoa kehittämisessä ja johtamisessa.
- Kykenee tuottamaan tietoa vanhuspalvelujen ennakointiin ja kehittämiseen.
- Kykenee johtamis- ja kehittämistyöhön huomioiden toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset.